

RAADSVORSTEL

ONDERWERP

Jaarstukken 2018

BESLISPUNTEN

1. Kennis te nemen van:
 - a) de mate van realisatie van de doelstellingen en besteding van de middelen uit de programmabegroting 2018 zoals verwoord in de jaarstukken (jaarverslag) 2018 en
 - b) de uitkomsten van de in 2018 gecontroleerde processen op financiële rechtmatigheid, gegeven de door de raad gestelde tolerantiegrenzen;
2. het saldo van € 3.456.006 als volgt te bestemmen:
 - a) € 2.522.006 toe te voegen aan de reserve sociaal domein;
 - b) € 800.000 toe te voegen aan de nieuw te vormen reserve Uitwerking Coalitie – akkoord;
 - c) € 70.000 te reserveren voor een extra bijdrage aan het Kulturhus de Klaampe;
 - d) € 64.000 te reserveren voor de uitgaven voor het Innovatiefonds in 2019 en
3. het saldo van de Algemene Risicoreserve af te romen op het door de raad vastgestelde maximum van € 4.250.000 door overheveling van de overtollige middelen naar de nieuw in te stellen reserve Uitwerking Coalitie - akkoord;
4. de reserve bestuursakkoord op te heffen en de vrijkomende middelen ad. € 116.700 over te hevelen naar de reserve Coalitie – akkoord;
5. Het accountantsverslag 2018 en het rapport rechtmatigheid 2018 voor kennisgeving aan te nemen;
6. De Jaarstukken 2018, inclusief het verslag informatie- en archiefbeheer 2018, vast te stellen;
7. De geactualiseerde exploitatieopzetten vast te stellen.

INLEIDING

Jaarlijks worden de jaarstukken opgesteld. De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag (met programmaverantwoording en paragrafen) en de jaarrekening (met het overzicht van baten en lasten), balans en de toelichting en de bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen). In de jaarstukken wordt met behulp van de doelenbomen verantwoording afgelegd over het begrotingsjaar 2018. Daarnaast worden de geactualiseerde exploitatieopzetten van het grondbedrijf aangeboden ter vaststelling.

Het vormgeven van de veranderende rol van de gemeente en het beheersen van de kosten op termijn vormde de rode draad in de Programmabegroting 2018. Binnen de programma's is het vormgeven van die veranderende rol op vele terreinen in gang gezet. Op programmaniveau gaat het om: een sterke focus op de transformatie van het sociale domein. Binnen het ruimtelijk domein de invoering van de Omgevingswet en duurzaamheid. De regisserende en faciliterende rol van de gemeente binnen de netwerken op het terrein van economie en vrijetijdsbesteding. De opgaven voor de organisatie zijn het op niveau brengen en houden van informatiebeveiliging en privacy, dienstverlening en digitalisering, en het door ontwikkelen van de 'kernorganisatie'.

In 2018 heeft de gemeente een eenmalige uitkering ontvangen uit de knelpuntenpot Sociaal Domein van € 3.335.500. Zonder deze meevaller en rekening houdend met de voorgestelde reserveringen voor een extra bijdrage aan het Kulturhus de Klaampe en de uitgaven voor het innovatiefonds in 2019, zou het resultaat over 2018 € 13.494 nadelig bedragen. Het positieve resultaat over 2018 van € 3.456.006 laat dus een vertekend beeld zien. Het negatief resultaat van € 13.494 is, afgezet tegen de totale omvang van de exploitatierekening van 2018 slechts 0,01 %. Dit betekent dat in financieel opzicht, ondanks de uitdagingen waarvoor elke Nederlandse gemeente zich geconfronteerd ziet, Twenterand het heel goed heeft gedaan.

De jaarstukken maken onderdeel uit van de begrotingscyclus. Na vaststelling van de programmabegroting 2018 is de raad geïnformeerd over de ontwikkeling van de beleidsrealisatie en

de budgetten via de Berap 2018. Met deze programmaverantwoording en jaarrekening wordt de begrotingscyclus voor het jaar 2018 afgesloten.

BEOOGD EFFECT

Verantwoording afleggen over het begrotingsjaar 2018, conform de Gemeentewet en de richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), draagt bij aan een volledig en betrouwbaar beeld van de gemeentelijke financiële positie en een kwalitatief goede, effectieve en efficiënte ondersteuning en advisering aan bestuur en organisatie.

ARGUMENTEN

1.1 Het college dient verantwoording af te leggen over het begrotingsjaar 2018

Op basis van artikel 197 van de Gemeentewet dient het college aan de raad over elk begrotingsjaar verantwoording af te leggen over het door hem gevoerde bestuur in de jaarrekening en het jaarverslag. Met het jaarverslag 2018 wordt verantwoording afgelegd aan de raad over de mate van realisatie van de in de programmabegroting 2018 opgenomen doelstellingen.

2.1 Rapport Rechtmatigheid 2018

Het college dient verantwoording af te leggen over de financieel rechtmatige uitvoering van de beheershandelingen over het begrotingsjaar 2018. Dit met het oog op het verkrijgen van een goedkeurende rechtmatigheidsverklaring;

3.1 Het college is bevoegd de raad een voorstel te doen over de bestemming van het saldo van de jaarrekening.

In het jaarverslag wordt verantwoording afgelegd over welke middelen gemoeid waren met de realisatie van de voorgenomen doelstellingen (jaarrekening). Het begrotingsjaar 2018 resulteert in een positief saldo. Dit saldo wordt echter fors vertekend door een eenmalige uitkering ter grootte van € 3.335.500. Het college doet het voorstel en de raad is bevoegd het saldo te bestemmen. Voorgesteld wordt van het saldo van € 3.456.006 een bedrag van € 2.522.006 toe te voegen aan de reserve sociaal domein, € 70.000 te reserveren voor een extra bijdrage aan het Kulturhus de Klaampe en € 64.000 te reserveren voor uitgaven voor het Innovatiefonds in 2019. Ook wordt voorgesteld om het saldo van de Algemene Risico Reserve af te romen op het door de raad vastgestelde maximum van € 4.250.000 door overheveling van de overtollige middelen naar de nieuw in te stellen reserve Coalitie – akkoord. Deze reserve wordt, met dotatie van de resterende middelen uit de op te heffen reserve Bestuursakkoord en toevoeging van middelen ter grootte van € 800.000 uit de eenmalige uitkering van de knelpuntenpot Sociaal domein, uiteindelijk € 1.481.300. Van de gerealiseerde winst op het grondbedrijf in 2018 is ruim € 755.000 gestort in de algemene risico reserve omdat de reserve risico's grondbedrijf het door de raad vastgestelde maximum van 1 miljoen heeft bereikt.

7.1 Jaarlijks moeten de exploitatieopzetten worden geactualiseerd

De actualisatie van de exploitatieopzetten is een wettelijke verplichting vanuit de BBV-voorschriften en geeft inzicht in de laatste stand van zaken, de te verwachten kosten en opbrengsten en de risico's. De vaststelling is een bevoegdheid van de raad.

8.1 Verslag Archief- en informatiebeheer 2018

Het verslag Archief- en informatiebeheer 2018 maakt onderdeel uit van het jaarverslag naar aanleiding van het tweejaarlijkse verslag wat dient als horizontale verantwoording aan de gemeenteraad op basis van Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's). Om het jaar wordt verslag gedaan van de voortgang met betrekking tot de in het verantwoordingsverslag opgenomen verbeterpunten. Dit verslag dient tevens als informatie voor het informatiearrangement t.b.v. het Interbestuurlijk toezicht.

KANTTEKENINGEN

1.1 *In het accountantsverslag worden bevindingen opgenomen.*

De wettelijke accountantscontrole is uitgevoerd door BDO Accountants. Het accountantsrapport dient nog ontvangen te worden. Een reactie hierop wordt aangeleverd zodra deze is ontvangen.

1.2 *Uiterlijk 15 juli 2019 behoren de Jaarstukken (jaarverslag en jaarrekening) 2018 door de raad vastgesteld te zijn.*

Het college dient de vastgestelde jaarrekening en het jaarverslag op grond van art. 200 van de Gemeentewet, in ieder geval vóór 15 juli van het jaar, volgend op het begrotingsjaar, bij gedeputeerde staten van de Provincie Overijssel in te dienen. Deze worden aangeleverd met accountantsverklaring en rapport van bevindingen. Dit betekent dat de jaarstukken 2018 aan de raad worden aangeleverd onder voorbehoud van mogelijke wijzigingen op basis van de bevindingen van de accountant. De jaarstukken zullen dan wederom aangeboden worden aan het college. Indien er geen wijzigingen optreden wordt het accountantsverslag via het college nagezonden aan de raad.

1.3 *De accountant heeft geconstateerd dat de jaarrekening 2018 getrouw is. Voor rechtmatigheid is sprake van een controleverklaring met beperking;*

Bij de jaarstukken 2018 is voor de rechtmatigheid een controleverklaring met beperking afgegeven door afwijkingen ten aanzien van:

- Het niet naleven van EU-aanbestedingsregels van € 977.000.

De accountant heeft geconstateerd dat van een aantal zogenaamde 'sociaal en specifieke dienstverleningen boven de € 750.000' de Europese aanbestedingsregels niet geheel zijn opgevolgd. Op grond van deze regels dient de gunning van de betreffende dienst binnen een bepaalde periode op TenderNed gepubliceerd te worden. Aan deze voorwaarde is voor de betreffende diensten niet voldaan.

UITVOERING

Met de jaarstukken 2018 wordt verantwoording afgelegd over het begrotingsjaar 2018. Na vaststelling van de Jaarstukken 2018 door de gemeenteraad is de begrotingscyclus 2018 afgesloten. Onderstaand wordt ingegaan op de belangrijkste bevindingen in het accountantsverslag.

Subsidie of inkoop

Door voortschrijdend inzicht op subsidieverleningen aan organisaties is de vraag ontstaan of enkele subsidieverleningen van de gemeente Twenterand misschien als inkoop aangemerkt moeten worden. Enkele subsidieverleningen zitten namelijk dicht tegen de definitie van een overheidsopdracht aan, zoals door de accountant in zijn verslag is opgenomen. In dat geval kan het zo zijn dat er mogelijk aanbesteed moet worden.

Het college gaat nader onderzoeken of bepaalde subsidieverleningen vanaf 2020 (of 2021 indien de termijn te kort blijkt) aanbesteed (moeten) gaan worden. Hierbij wordt opgemerkt dat de verleningen 2019 reeds beschikt zijn.

ICT dienstverlening – verouderde contracten boven EU drempel

Landelijk blijkt niet toepassen van de Europese aanbestedingsregels over controlejaar 2017 de oorzaak van een niet goedkeurende verklaring van de accountant. Op basis hiervan is in controlejaar 2018 door de accountant extra aandacht besteed op het toepassen van Europese aanbestedingsregels.

De levering van ict diensten die reeds meerdere jaren zowel door bedrijfsvoering als door de accountant als rechtmatig zijn geaccordeerd, blijken nu (in principe) in gevallen niet rechtmatig te zijn. Dit voortschrijdend inzicht van de accountant geldt ook voor de gemeente Twenterand. Echter, dit inzicht geldt pas vanaf mei 2019. Het was niet mogelijk om daarop te anticiperen. Dit geldt ook voor controlejaar 2019. Het college gaat nader onderzoeken voor welke bestaande ict contracten dit probleem mogelijk van toepassing is en hoe hiermee om te gaan.

Sociaal domein

Het Sociaal Domein geeft een onzekerheid van 1.751.000; een deel daarvan wordt veroorzaakt door de processen van de SVB. Ondanks dat onze accountant kan steunen op de accountant van SVB én ondanks dat door ons aanvullende controles zijn verricht, wordt nog een aanzienlijk bedrag als onzeker beschouwd. Verder wordt onzekerheid veroorzaakt door omzet waarvoor geen controleverklaring voor is ontvangen. Het proces rondom verantwoording zorgaanbieders (administratieve lastenverlichting) wordt regionaal opgepakt.

Grondexploitaties

Het aanbod aan kavels is afgestemd op het woningonderzoek. Er is een mix aan rij, 2¹ kap en vrijstaande woningen aanwezig binnen de verschillende complexen. De woningstichting heeft bij het onderzoek aangegeven geen woningen meer voor de sociale huur te willen realiseren. Wel is er binnen de complexen nog plek voor huurwoningen in het midden- en boven segment.

Bij de actualisaties wordt ieder jaar weer afgewogen of de verkoopprijzen ook daadwerkelijk de marktprijzen zijn. In het experten-team is geconstateerd dat de vraagprijzen realistisch en marktconform zijn. Wel wordt gezien dat er door grote marktpartijen druk wordt uitgeoefend tot verlaging van de grondprijzen om de gestegen bouwkosten en de kosten van gasloos bouwen (deels) te kunnen compenseren.

De provincie heeft nieuwe prognoses gemaakt voor de verwachte uitgiftes t.o.v. het aanbod voor de periode 2019-2030.

Onderstaand treft u de uitkomsten aan per gemeente gerangschikt naar grootte van over-programmering en gecorrigeerd voor de zachte en niche plannen

		verwachte			
	huidig aanbod	vraag	overschot	zacht/niche	te veel
Enschede	77,2	27	50,2		50,2
Almelo	31,6	17,4	14,2		14,2
Twenterand	21,4	10,9	10,5	1,5	9
Rijssen-Holten	24,9	15,9	9	3	6
Wierden	12,1	10,2	1,9		1,9
Dinkelland	5,7	3,9	1,8		1,8
Hellendoorn	14,9	13,7	1,2		1,2
Haaksbergen	8,8	8,4	0,4		0,4
XL businesspark	98,6	51,7	46,9	46,9	0
Tubbergen	3,5	4	-0,5		-0,5
Borne/Hengelo	40,3	40,3	0	0,65	-0,65
Hof van Twente	8,5	9,3	-0,8		-0,8
Losser	0	4,6	-4,6		-4,6
Oldenzaal	31,2	24,1	7,1	15	-7,9
Totaal	378,7	241,4	137,3	67,05	70,25

Twenterand staat 3e in de rij. Hierbij moet aangetekend worden dat de overige gemeente bij de vorige ronde geen gronden hebben ingeleverd en Twenterand vrijwillig 10 ha in de ijskast heeft gezet. Verder is de ontwikkeling van bedrijventerrein Oosterweilanden een afspraak met de provincie wegens de winning naar industrieel zand op Oosterweilanden wegens de provinciale opgave. Met het afwaarderen van Oosterweilanden zou die afspraak ongedaan gemaakt worden.

Met betrekking tot de strategische gronden wordt in de tweede helft van 2019 een marktwaardering uitgevoerd.

De aanbevelingen van de accountant zoals opgenomen in het accountantsverslag 2018 worden meegenomen in de bedrijfsvoering.

De jaarstukken 2018 zijn al in eerder stadium door het college behandeld en aangeboden aan uw raad, echter exclusief het accountantsverslag en – verklaring. Nu deze binnen zijn kan de raad op 9 juli as. de jaarstukken behandelen, vaststellen en vóór de deadline van 15 juli as. aan de toezichthouder versturen.

FINANCIËN

In 2018 heeft de gemeente een eenmalige uitkering ontvangen uit de knelpuntenpot Sociaal Domein van € 3.335.500. Zonder deze meevaller en rekening houdend met de voorgestelde reserveringen voor een extra bijdrage aan het Kulturhus de Klaampe en de uitgaven voor het innovatiefonds in 2019, zou het resultaat over 2018 € 13.494 nadelig bedragen.

Het saldo wordt veroorzaakt door diverse voor- en nadelen. De belangrijkste worden hieronder weergegeven.

1. Opbrengst leges bouwvergunningen en welstand	€ 267.000 Voordeel
2. Werkbudget Economie	€ 108.000 Voordeel
3. Leerlingenvervoer	€ 110.000 Nadeel
4. Eenmalige uitkering Sociaal Domein	€ 3.335.000 Voordeel
5. Algemene Uitkering	€ 447.000 Nadeel
6. Aanschaf / onderhoud software	€ 138.000 Nadeel
7. Regio Twente: dividend Twence	€ 100.000 Nadeel
8. Saldo begroting	€ 145.000 Voordeel

Voor meer informatie wordt u verwezen naar de verklaringen bij de programma's en paragraaf 5.6 Analyse begrotingsafwijkingen

COMMUNICATIE

De jaarstukken 2018 worden op de website van de gemeente geplaatst en er wordt een persbericht uitgegeven.

Digitale bijlagen:

- Jaarstukken (jaarverslag en jaarrekening) 2018
- Rapport Rechtmatigheid 2018
- Actualisatie exploitatieopzetten
- Verslag Archief- en informatiebeheer 2018

Burgemeester en wethouders van Twenterand
de secretaris,

de burgemeester,



H.J. ten Brinke



drs. A.E.H. van der Kolk